

Recenzja

rozprawy doktorskiej mgr Anny Kropiwnickiej

Wzajemna zależność prowadzenia przedniego i konfiguracji anatomicznej powierzchni okluzyjnej zębów bocznych u młodych dorosłych, w wrunkach normy fizjologicznej okluzji.

Uzasadnienie wyboru tematu

Różnorodność kształtów anatomicznych zębów oraz ich powiązania z innymi elementami układu stomatognatycznego oraz ich wpływu na funkcjonowanie tego układu była inspiracją i przedmiotem badania magister Anny Kropiwnickiej. Celem przedstawionej do recenzji pracy było określenie zależności pomiędzy morfologią powierzchni okluzyjnej zębów bocznych a przednimi czynnikami kontrolującymi u młodych dorosłych. Czynniki wpływające na prawidłowe protetyczne zrekonstruowanie brakującego uzębienia to nie tylko estetyka ale także funkcjonalność, która w dużej mierze zależy od prawidłowego ustawienia, wielkości i kształtu zębów sztucznych w uzupełnieniu protetycznym. Podjęcie decyzji o leczeniu może wynikać z różnorodnych powodów, w przypadku leczenia protetycznego głównym czynnikiem jest poprawa estetyki oraz funkcji. Twarz jest najbardziej widoczną częścią ciała ludzkiego która odzwierciedla emocje człowieka : ból, radość, cierpienie, smutek a z drugiej strony decyduje o atrakcyjności.

Święty Tomasz z Akwinu wskazał trzy rodzaje potrzeb człowieka : moralne, intelektualne i fizyczne .Spełnienie każdej z nich możliwe jest tylko w relacji z drugim człowiekiem . W ostatnich latach obserwuje się wzrost liczby pacjentów zainteresowanych leczeniem protetycznym.

. Potrzeby dotyczące leczenia są zazwyczaj jednoznaczne z oczekiwaniami i tak naprawdę pacjent liczy na pozytywny wynik leczenia, a ten zależy od wiedzy i kompetencji lekarza. W dostępnym piśmiennictwie niewiele jest publikacji dotyczących tematu którego podjęła się autorka dysertacji. W tym kontekście wybór tematu uważam za w pełni potrzebny i uzasadniony.

Ocena merytoryczna

Rozprawa doktorska jest wydrukiem komputerowym liczącym 119 stron ma układ typowy i podzielona jest na 7 rozdziałów. Ponad to zawiera piśmiennictwo, streszczenie w języku polskim i angielskim oraz załączniki (źródła rycin, wykaz skrótów). W pracy umieszczono 17 tabel i 33 ryciny. Piśmiennictwo aktualne, liczy 152 pozycje w większości w j. angielskim. Wykorzystane w całości w tekście dysertacji.

Wstęp

W rozwoju nauki niezwykle istotnym elementem jest dogłębne badanie i poznanie. Toteż we wstępie doktorantka wprowadza czytelnika w podstawowe wiadomości dotyczące : rysu historycznego, morfologii zębów bocznych, typologii uzębienia a także podstawowych wiadomości dotyczących układu stomatognatycznego, okluzji oraz analogowych technik pomiaru zębów. Analogowe pomiary zębów zapoczątkowane były na początku XX wieku w ortodoncji i pozwoliły na określenie standartów co do szerokości mezjalno-dystalnej zęba. Autorka przytacza szereg publikacji w tym pracę doktorską Boltona którego można uznać za pioniera tego typu badań. Rozdział napisany w sposób interesujący . Zazwyczaj potrzeba łączy się nierozdzielnie z motywacją a ta jest zachowaniem ukierunkowanym na cel co widać w przedstawionej do recenzji pracy doktorskiej. W podrozdziale wstępu dotyczącym analogowych technik pomiarowych dokto-

rantka opisała stosowane przyrządy dla uzyskania wiarygodnych wyników w tej techniki komputerowe.

Celem pracy było określenie zależności pomiędzy morfologią powierzchni okluzyjnej zębów bocznych, a przednimi czynnikami kontrolującymi (zachodzenie pionowe i poziome zębów przednich.), u młodych dorosłych (w wieku 18-21 lat), w warunkach szeroko pojętej normy fizjologicznej okluzji.

Material i metody

Badania przeprowadzono u 50 młodych dorosłych, w wieku 18-21 lat. Byli to uczniowie białostockich liceów oraz studenci UM w Białymstoku. Na udział w badaniu uzyskano pisemną zgodę wszystkich badanych oraz zgodę Komisji Bioetycznej UJ w Krakowie. Protokół badania był zgodny z kryteriami Deklaracji Helsińskiej. Na wstępie wykonano badanie pilotażowe którego celem była weryfikacja zastosowanych metod pomiarowych. Pacjenci zostali poddani standardowemu badaniu stomatologicznemu a następnie pobrano wyciski na bazy których odlano modele gipsowe, których opracowanie pod kątem badań doktorantka szczegółowo opisała w dysertacji. W celu uzyskania wysokiej precyzji pomiarów konfiguracji anatomicznej powierzchni żujących zębów bocznych, gipsowe modele anatomiczne zostały zeskanowane i uzyskano w ten sposób modele cyfrowe. W rozdziale tym autorka szczegółowo opisała technikę i sposoby pomiarów.

Wyniki badań

Uzyskane wyniki szczegółowych pomiarów doktorantka opisała i przedstawiła w formie 13 tabeli i 80 rycin przedstawiających wykresy rozrzutu korelacji istotnych statystycznie. W przeprowadzonych badaniach autorka wykazała wzajemne zależności prowadzenia przedniego i konfiguracji anatomicznej zębów bocznych. Opis bardzo szczegółowy „ułatwia zrozumienie istoty prowadzonych badań. Wszystkie uzyskane wyniki autorka poddała analizie statystycznej w oparciu o podane w rozdziale IV pt.3 testy, w tym test Shapiro-Wilka, współczynnik korelacji rang Spearmana. W obliczeniach wykorzystwała pakiet Statistika 13,3 firmy TIBCO.

Dyskusja

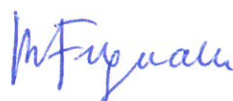
W dyskusji Doktorantka dokonała szczegółowej analizy wyników badań własnych w zestawieniu z uzyskanymi przez innych autorów w tym temacie. Dyskusja przeprowadzona w sposób logiczny i dojrzały z podkreśleniem własnych wyników badań. Autorka udowodniła znajomość przedmiotu swoich badań. Badania w wielu aspektach są zgodne z innymi autorami. Na podstawie analizowanej literatury stwierdza że skanery wewnątrzustne dają pole do dalszych, jeszcze bardziej precyzyjnych badań pomiarowych konfiguracji anatomicznej elementów składowych układu stomatognatycznego. Modele cyfrowe zeskanowane za pomocą skanerów 3D pozwalają na precyzyjne pomiary różnych parametrów morfologicznych zębów. Stworzenie prawidłowej okluzji pozwala na ochronę zarówno zębów własnych jak i uzupełnień protetycznych przed ewentualnymi uszkodzeniami. Dyskusja poprowadzona interesująco i ciekawie co świadczy o dużej znajomości autorki w przedmiocie prowadzonych badań. Pracę kończą 3 wnioski które w pełni odpowiadają na postawione w celu założenia .

Z obowiązku recenzenta mam następujące uwagi:

Cel pracy sformułowany zbyt ogólnikowo powinien być rozszerzony tak aby wyciągnięte wnioski były odpowiedzią na jego poszczególne elementy. I tak proponuję wzbogacić cel pracy o następujące, postawione pytania: 1. Na ile nagryz pionowy i poziomy ma związek z morfologią zębów trzonowych i przedtrzonowych? 2. Czy istnieją różnice w budowie powierzchni zębów u kobiet i mężczyzn? Kto przeprowadził badanie kliniczne? Chapeau bas dla Doktorantki za wkład włożony w opracowanie metody i precyzję przeprowadzonych badań oraz zrozumiałe i umiejętne przekazanie ich czytelnikom. Dysertacja napisana bardzo ładnym językiem. Autorka wykazała się dużą znajomością przedmiotu swoich badań oraz zaangażowaniem w prowadzone badania.

Biorąc powyższe pod uwagę stwierdzam, że oceniana rozprawa spełnia warunki stawiane pracom na stopień doktora nauk medycznych. Wnoszę, więc do Wysockiej Rady Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Stomatologii i Oddziałem Nauczania w Języku Angielskim UM w Białymstoku o dopuszczenie Pani mgr Anny Kropiwnickiej do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Z powżanieniem

Prof.dr hab. Bogumiła Fraczak